

Tot voor oktober 2010 startte de Rijksdienst voor Pensioenen bij het bereiken van de leeftijd van 65 jaar ten onrechte geen ambtshalve onderzoek op naar de toekenning van de inkomensgarantie voor ouderen (IGO) voor gepensioneerden die vervroegd met pensioen waren gegaan doch die geen voldoende hoog pensioen genoten.

De IGO is een financiële uitkering die tot doel heeft aan 65 plussers die niet over voldoende financiële middelen beschikken een bescherming te bieden tegen de armoede. De IGO bedraagt momenteel 973 euro per maand voor een alleenstaande en 648 euro per maand per persoon voor een samenwonende.

De Rijksdienst voor Pensioenen startte wel voor personen die de leeftijd van 65 jaar bereikten en die geen voldoende hoog pensioen genoten ambtshalve een onderzoek op naar de toekenning van de inkomensgarantie voor ouderen wanneer deze mensen op 65 jaar met pensioen gingen.

Deze problematiek heeft de Ombudsman aangekaart op de voorstelling van het Jaarverslag 2009 van de Ombudsdienst Pensioenen op 15 maart 2010. Hij heeft toen als suggestie twee mogelijke pistes van verbetering voorgesteld.

1. Ambtshalve onderzoek

Hij stelde voor dat voor alle gepensioneerden die de leeftijd van 65 jaar bereiken een ambtshalve onderzoek naar de rechten op een IGO zal worden opgestart wanneer deze geen voldoende hoog pensioen genieten. Dus ook voor deze waarvan het pensioen ingegaan is vóór de leeftijd van 65 jaar.

2. Informatiecampagne

Een andere verbetering kan bestaan uit het op stapel zetten van een grote informatiecampagne aangaande de IGO in alle nationale media. Hij verwijst hier naar de uitgebreide campagne die in het laatste kwartaal van 2009 in Nederland werd gevoerd door de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Dit organisme kent in Nederland het ouderdomspensioen (AOW) en de Aanvullende inkomensvoorziening ouderen (AIO), te vergelijken met de Belgische IGO, toe.

Dit zou de aandacht trekken van de 65 plussers met een beperkt inkomen op het bestaan van dit pensioensupplement. Want zelfs wanneer de IGO eerder geweigerd werd, kan door de verhoging van het bedrag van de IGO of door een wijziging van de persoonlijke situatie de gepensioneerde nu misschien wel aanspraak maken op de IGO.

Deze betrokkenen uitnodigen om een aanvraag in te dienen voor de IGO kan bijdragen tot een verbetering van de levensstandaard van een aantal gepensioneerden.

Naar aanleiding van de voorstelling van het jaarslag hebben verschillende parlementsleden dit item mee op de politieke agenda geplaatst en hierover de Minister van Pensioenen Daerden geïnterpelleerd in het parlement.

Ondertussen heeft de Ombudsman Pensioenen zijn bemiddeling bij de pensioendienst verder gezet. Door zijn bemiddeling heeft hij kunnen bekomen dat de RVP nu voor alle gepensioneerden die de leeftijd van 65 jaar bereiken een ambtshalve onderzoek naar de rechten op IGO opstart.

Vermist in België heel wat gepensioneerden vervroegd met pensioen gaan (dit is met pensioen gaan voordat ze 65 jaar zijn) betekent deze aanpassing van de werkwijze van de RVP één van de grootste maatregelen in België getroffen in het kader van “2010: het Europese jaar van de strijd tegen de armoede”.

Er wordt voortaan spontaan een onderzoek naar de IGO opgestart voor:

- alle personen die op 65 met pensioen gaan als werknemer en zelfstandige;
- alle personen die in de maand van hun 65ste verjaardag al in het genot waren van een pensioen als werknemer of zelfstandige

en dit telkens wanneer er op basis van de bruto bedragen van de gekende eerste pijler pensioenen (90 %) en pensioenbonussen in de maand volgend op de 65ste verjaardag kan worden besloten dat er mogelijk recht is op een IGO.

Het betreft gemiddeld een 300 gevallen per maand die nu na de bemiddeling door de Ombudsman Pensioenen extra onderzocht worden.

Na een automatische selectie van de dossiers wordt alvorens het onderzoek effectief op te starten de vergelijking met de pensioenbedragen nog eens overgedaan op basis van alle beschikbare gegevens in het pensioendossier. Voor de dossiers die opgestart worden, wordt aan de gepensioneerde een aangifte van de bestaansmiddelen gevraagd.

Tevens heeft de RVP naar aanleiding van de bemiddeling van de Ombudsman Pensioenen een inhaalbeweging uitgewerkt voor de personen voor wie de IGO op 65 jaar ten onrechte in het verleden niet onderzocht werd.

Deze fase is vanaf januari 2011 gestart. Iedere maand worden alle vervroegd gepensioneerden geboren in één geboortemaand vóór 1945 gescreend. Men begint bij de jongste gepensioneerden en gaat zo verder in het verleden.

Ondanks deze enorme stap vooruit, is hiermee het probleem van de automatische toekenning van de IGO nog niet volledig opgelost.

Wanneer de IGO eerder geweigerd werd (b.v. op 65 jaar), kan door de verhoging van het bedrag van de IGO (wat de laatste jaren toch een aantal keren heeft plaats gevonden) of door een wijziging van de (financiële, gezins-) situatie van de gepensioneerden deze nu misschien wel aanspraak maken op de IGO.

Deze personen kunnen de IGO enkel krijgen nadat ze hiervoor een aanvraag hebben ingediend. Deze aanvraag kan bij de RVP of de gemeente ingediend worden.

Vermits de IGO in deze gevallen enkel op vraag kan toegekend worden heeft de Ombudsman Pensioenen aan de pensioendienst de suggestie gedaan naar voorbeeld van de Sociale Verzekeringsbank in Nederland, die een campagne voerde onder de slogan “Wij doen er alles aan om niemand te missen die recht op heeft om de

aanvullende inkomensvoorziening voor ouderen(AIO)” (AIO is de Nederlandse evenknie van de IGO) een grootschalige informatiecampagne op stapel te zetten om de IGO nog bekender te maken bij het grote publiek. Tot op heden heeft deze campagne nog niet plaats gevonden.

Het belang dat de IGO bekend zou zijn bij het grote publiek blijkt uit de armoedecijfers in België. Volgens de meest recente cijfers gebaseerd op de EU-SILC-maatstaaf bedraagt het armoederisico bij 65 plussers 20,2 Het betreft hier een bevolkingscategorie voor wie het armoederisico hoger ligt dan dat van de gemiddelde Belg (14,1 %).

Zie ook <http://www.mediateurpensions.be/nl/publications/rep.htm>: Jaarverslag 2009 Ombudsdienst Pensioenen p. 55-58 en Jaarverslag Ombudsdienst Pensioenen 2010 p. 89-92

Ondertussen heeft de Minister van Pensioenen in reactie op de suggestie van de Ombudsman Pensionen als informatiecampagne een brief met de vraag de IGO beter bekend te maken onder hun leden gestuurd naar de mutualiteiten en vakbonden.

Tot slot wijst de Ombudsman er nog op dat mensen die ten onrechte geen IGO hebben toegekend gekregen en waarbij dit met terugwerkende kracht rechtgezet wordt, onder bepaalde voorwaarden een aanvraag kunnen indienen tot het toekennen van intresten op de achterstallige betalingen. Intresten worden enkel toegekend op uitdrukkelijke vraag van de gepensioneerden.

Gepensioneerden met klachten over hun pensioen of de werking van de pensioendiensten die voor hun klacht geen gehoor vinden bij de pensioendiensten kunnen zich richten tot de Ombudsdienst Pensioenen, WTC III, Simon Bolivarlaan 30 bus 5 te 1000 Brussel, mail: klacht@ombudsmanpensioenen.be, fax: 02/274.19.99. Voor hulp bij het indienen van een klacht kunnen ze bellen naar 02/274.19.80.